

Inspectie van het Onderwijs
*Ministerie van Onderwijs, Cultuur en
Wetenschap*

TUSSENTIJD'S KWALITEITSONDERZOEK

**Montessori Scholengemeenschap Amsterdam(IVKO)
HAVO**

Plaats : Amsterdam
BRIN nummer : 16PS|C2
BRIN nummer : 16PS|04|HAVO
Onderzoeksnummer : 286534
Datum onderzoek : 3 december 2015
Datum vaststelling : 13 januari 2016

1. INLEIDING

De Inspectie van het Onderwijs heeft op 3 december 2015 een tussentijds kwaliteitsonderzoek uitgevoerd op het IVKO, afdeling havo, naar aspecten van de kwaliteit van het onderwijs op deze afdeling.

Het IVKO is een cultuurprofielschool, die de Montessoriprincipes in het onderwijs hanteert.

Aanleiding

De aanleiding voor dit onderzoek is het volgende.

Tijdens het onderzoek naar kwaliteitsverbetering (OKV) dat is uitgevoerd op 18 en 22 mei 2015 stelde de inspectie vast dat de kwaliteit van het onderwijs op de afdeling havo nog steeds belangrijke tekortkomingen vertoonde. De opbrengsten waren onvoldoende, evenals enkele indicatoren van het onderwijsproces en de kwaliteitszorg. Er werden geen tekortkomingen in de naleving van wettelijke vereisten vastgesteld.

Op grond van de ingezette koers is er vertrouwen dat de onderwijskwaliteit binnen een jaar voldoende kan worden. Het traject van geïntensiveerd toezicht werd daarom met maximaal nog één jaar verlengd. De afdeling havo van het IVKO behield het aangepast arrangement zwak. Met het bestuur is afgesproken dat de onderwijskwaliteit in het najaar van 2016 weer van voldoende niveau is. Tijdens het voortgangsgesprek is afgesproken dat in december 2015 een tussentijds kwaliteitsonderzoek (TKO) wordt uitgevoerd om na te gaan of de tekortkomingen in het onderwijsproces en kwaliteitszorg zijn opgeheven.

Onderzoeksopzet

Het tussentijds kwaliteitsonderzoek is gebaseerd op de afspraken die naar aanleiding van het voortgangsgesprek op 28 september 2015 zijn gemaakt. Tijdens dit gesprek is vastgesteld dat de school heeft voldaan aan alle afspraken uit het toezichtplan. Tevens werd afgesproken dat in december 2015 een tussentijds kwaliteitsonderzoek (TKO) wordt uitgevoerd om na te gaan of de tekortkomingen bij een viertal indicatoren zijn opgeheven, te weten:

- 7.3 (de leerlingen zijn actief betrokken).
- 9.2 (school bepaalt onderwijs- en ondersteuningsbehoefte van individuele of groepen leerlingen).

- 12.2 (school werkt doelgericht aan kwaliteit opbrengsten).
- 13.2 (school werkt doelgericht aan verbetering onderwijsleerproces).

Het onderzoek bestond uit de volgende activiteiten:

- Wij hebben relevante documenten van en over de school geanalyseerd.
- Schoolbezoek, waarbij wij in een aantal lessen de onderwijspraktijk hebben geobserveerd.
- Wij hebben gesprekken gevoerd met het management en leraren/mentoren.
- Inzage leerlingvolgsysteem.
- Aan het eind van het schoolbezoek heeft de inspectie de bevindingen van het onderzoek besproken met de directie.

Opbouw rapport

In hoofdstuk 2 staat de conclusie van het onderzoek waaronder het vervolgtoezicht. In hoofdstuk 3 beschrijven we de bevindingen uit het onderzoek in de vorm van een kwaliteitsprofiel. Dit wordt gevolgd door een paragraaf waarin het oordeel van de inspectie wordt toegelicht en waar mogelijk de schoolontwikkeling in samenhang wordt beschreven.

2. CONCLUSIE EN TOEZICHTARRANGEMENT

Onze conclusie voor het IVKO, afdeling havo is als volgt:

Kwaliteit

De kwaliteit van het onderwijs is op de afgesproken onderdelen verbeterd. Dit betekent dat de school zich in positieve richting ontwikkelt.

Het eerder toegekende toezichtarrangement zwak blijft gehandhaafd. Wij hebben er echter vertrouwen in dat het IVKO het afgesproken verbetertraject kan realiseren.

3. BEVINDINGEN

In dit hoofdstuk leest u de bevindingen uit ons onderzoek op basis waarvan we tot onze conclusie over de kwaliteit van de onderzochte aspecten zijn gekomen. Eerst ziet u het kwaliteitsprofiel waarin de oordelen op de indicatoren staan. Vervolgens lichten we die oordelen in onderlinge samenhang toe.

3.1 Algemeen beeld

Wij stellen vast dat de school op koers ligt om de kwaliteit van het onderwijs over een jaar op voldoende niveau te hebben. Niet alleen zijn de vier onderzochte indicatoren bij dit TKO als voldoende beoordeeld, ook de opbrengstontwikkeling laat een positieve trend zien.

Dit schooljaar is gestart met een andere organisatiestructuur op school waardoor de (kern)teamleden veel meer in de positie zijn gebracht. Zij zijn zelf meer verantwoordelijk voor de uitvoering van de verbeteracties en het realiseren van goed onderwijs. Het urgentiebesef bij zowel de schoolleiding als de kernteams is nadrukkelijk aanwezig.

De analyses van de examenresultaten en het onderwijsleerproces, alsmede de audit door de Rodingroep, laat zien dat ook binnen de kwaliteitszorg de nodige verbeteringen zijn gerealiseerd. Dit geeft niet alleen vertrouwen in de verdere uitvoering van het verbeterplan 2015-2016, maar ook ten aanzien van de realisatie van de opbrengstverbetering die nodig is om het onderzoek naar kwaliteitsverbetering in 2016 positief af te ronden.

3.2 Kwaliteits- en nalevingsprofiel

In onderstaande tabel staan de indicatoren die in dit onderzoek zijn betrokken en tot welke bevindingen het onderzoek heeft geleid. De nummering in de tabellen verwijst naar het volledige waarderingskader voortgezet onderwijs. De bevindingen zijn weergegeven in de vorm van een score. De score geeft aan in welke mate de betreffende indicator gerealiseerd is.

Legenda:

1. slecht
2. onvoldoende
3. voldoende
4. goed
5. niet te beoordelen (alleen bij opbrengsten)

Het (vak)didactisch handelen van leraren stelt leerlingen in staat tot leren en ontwikkeling		1	2	3	4
7.3	De leerlingen zijn actief betrokken.			•	

De school biedt effectief aanvullend onderwijs en ondersteuning aan leerlingen die dat nodig hebben. (basisondersteuning)		1	2	3	4
9.2	De school bepaalt wat de onderwijs- en ondersteuningsbehoefte is van individuele of groepen leerlingen.			•	

De school bewaakt de kwaliteit van haar opbrengsten		1	2	3	4
12.2	De school werkt doelgericht aan de kwaliteit van de opbrengsten.			•	

De school bewaakt de kwaliteit van het onderwijsproces		1	2	3	4
13.2	De school werkt doelgericht aan de verbetering van het onderwijsproces.			•	

3.3 Toelichting bij kwaliteitsprofiel

Het kwaliteitsprofiel lichten we hieronder toe. Daarbij komen achtereenvolgens de volgende aspecten aan bod: opbrengsten, onderwijsproces, zorg en ondersteuning en kwaliteitszorg.

Opbrengsten

De opbrengstenkaart 2015 laat zien dat het gemiddeld cijfer te onvoldoende is en dat er een te groot verschil is tussen de cijfers van het schoolexamen (SE) en het centraal examen (CE). Als we kijken naar de ontwikkeling van de opbrengsten dan zal in 2016 in het nieuwe opbrengstenmodel het gemiddeld examencijfer boven de norm komen. Alleen de onderbouwsnelheid (R2) is onvoldoende.

Onderwijsproces: indicator 7.3

Op schoolniveau is intensief aandacht besteed aan de kwaliteit van het klassenmanagement en het didactische handelen van docenten.

Op basis van lesobservaties bij zowel de AVO-vakken als de 'kunst' vakken stellen wij vast dat die aandacht niet vergeefs is geweest. In vrijwel alle lessen is er nu sprake van actieve betrokkenheid van leerlingen bij de lesactiviteiten. In tegenstelling tot de vorige onderzoeken tijdens het traject treden docenten meer eenduidig en consequenter op naar leerlingen die in de klas zich niet aan de afspraken of schoolregels houden. Ook hebben de lessen meer variatie in

werkvormen en is de docent veel meer alert op het betrekken van *alle* leerlingen bij de lesactiviteiten.

Zorg en ondersteuning: indicator 9.2

Op basis van inzage in het leerlingvolgsysteem en gesprekken met docenten/mentoren stellen wij vast dat de school het werken met een Plan van Aanpak voor risicoleerlingen heeft verbeterd. Tijdens het onderzoek in mei 2015 werd er ook al met een dergelijk Plan van Aanpak gewerkt, maar was de uitvoering en bewaking hiervan teveel of te eenzijdig mentorafankelijk. Dat blijkt nu niet meer het geval te zijn. Risicoleerlingen worden aan de hand van het Plan van Aanpak besproken tijdens de rapportvergaderingen en leerlingbesprekingen. Door de kleinschaligheid van de school en de 'korte lijnen' zijn de leerlingen in beeld bij de mentor. De mentor heeft een belangrijke rol in het bespreken van de actiepunten in het Plan van Aanpak dat door de leerling zelf wordt opgesteld. Ook is de mentor verantwoordelijk voor de interne communicatie naar de collega's over de stand van zaken of bijzonderheden van en uit het Plan van Aanpak. Niet alles wordt eenduidig vastgelegd in het leerlingvolgsysteem, maar volgens de docenten/mentoren weten de docenten of kernteamleden wel wat er mogelijk aan de hand is met een individuele leerling of een specifieke klas. Leerlingen met een taal- en/of rekenachterstand worden op basis van de nulmeting in aparte taal- of rekgroepen ingedeeld en krijgen extra ondersteuning. In de bovenbouw wordt ondersteuning mogelijk gemaakt tijdens de kw-uren (keuzewerktijd).

Op basis van bovenstaande wordt indicator 9.2 als voldoende beoordeeld.

Kwaliteitszorg: indicator 12.2 en 13.2

Tijdens het inspectie onderzoek in mei 2015 werd vastgesteld dat er sprake was van het systematisch evalueren van de kwaliteit van de opbrengsten en het onderwijsproces. De doelgerichtheid waarmee gewerkt wordt aan de kwaliteit van de opbrengsten en aan de verbetering van het onderwijsproces was echter nog onvoldoende doorgedrongen tot alle lagen van de school.

Dit beeld is nu veranderd. Na het onderzoek in mei is de organisatiestructuur van het IVKO gewijzigd: de schoolleiding bestaat nu nog maar uit twee personen en er zijn vier kernteams geformeerd. Naast de kernteams participeren de docenten ook in bepaalde secties, met name om de kwaliteit van de doorlopende leerlijnen, toetsing en de opbrengsten te verbeteren. Vooral het werken met en in kernteams wordt door docenten/mentoren als zeer positief ervaren. Binnen de kernteams wordt aandacht besteed aan collegiale visitatie en het creëren van

een aanspreekcultuur. Dat de kernteamleden zich meer verantwoordelijk voelen voor en betrokken zijn bij het kwaliteitsverbeteringstraject van de school blijkt o.a. uit de doelen in het 'Verbeterplan 2015-2016' die door de kernteams zelf zijn geformuleerd.

De verbeterplannen zijn 'smart' geformuleerd en bevatten doelen en tussendoelen, zowel ten aanzien van de opbrengsten als het onderwijsproces. De schoolleiding bewaakt het tijdpad en evalueert tussentijds de voortgang met de kernteams of secties. De schoolleiding heeft goed in beeld gebracht wat de kwaliteit is van individuele docenten en neemt adequaat maatregelen indien docenten (nog) niet voldoen aan de gestelde basiskwaliteit. Op vakniveau heeft de schoolleiding goed in beeld welke vakken nog onder de gestelde norm presteren.

Op basis van de aangeleverde evaluatiedocumenten, het verbeterplan en de gesprekken die wij hierover hebben gevoerd, stellen wij vast dat beide indicatoren nu als voldoende worden beoordeeld.

Binnen de kwaliteitszorg blijft het borgen van gerealiseerde kwaliteit nog een aandachtspunt. Dit zal tijdens het onderzoek naar kwaliteitsverbetering in 2016 ook beoordeeld worden.